

ממעין השיירה

במשנת רבוה"ק מאיז'בצא וראדזין זלה"ה

העלון נתנדב לע"נ רבותינו הקדושים ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו

פרשת
משפטים

עלון
מס' 79

בית יעקב פרשת וישלח אות ז'

מתוך השיעור בספרי רבותינו זי"ע
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רצון ה' הוא שיצמצם האדם מדרגתו הגדולה ויתלבש בנפשו הנמוכה כדי לברר ולתקן את התחתוניות שיעלה גם ממנה כבוד שמים, וזהו ענין המשפטים שנצטוו לאחר מעמד מתן תורה.

וכדאיתא בש"ס (חגיגה י"ב:) מעון שבו כיתות של מלאכי שרת שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל. והוא שאם היו אומרים שירה אף ביום אז לא הי' ניכר כלל שירתן של ישראל והיה כשרגא בטיהרא, לזה משתיק אותם השי"ת בכדי שיוכר הכ"ש שיוצא גם מישראל. וזהו אתה כוננת מישרים, וכמו שמביא במדרש המשל ע"ז, והוא שעיקר הדברי תורה שאדם מקבל מחבירו הוא ע"י המשפטים.

וע"ז רומזין הלוחות שניות כי בלוחות הראשונות לא נאמר בהם ואוי"ן שזה רומז שכל דבור בפני עצמו הי' יכול להתפשט בלי גבול ולא הי' נכלל בדבור השני, והיו מבוררים מאוד, וע"ז מורה מה שבלוחות הראשונות נאמר זכור, ובלוחות שניות נאמר שמור, שזה מרמז שיתנהג האדם ביראה, ולזה נאמרו בהם ואוי"ן, שצריך כל דבור להתכלל בדבור השני, כי אם יתנהג האדם תמיד במדה אחת, כגון אם יקיים הדבור לא תרצח ויהי מתפשט בזה שיהי טוב יוכל לבא עי"ז לידי ניאוף, ולכן נאמר ולא תרצח ולא תנאף שכל דבור צריך לחבירו וא"ו מוסיף על ענין ראשון שאחד מקבל מחבירו.

וזהו כוונת המדרש אף שהעוז והגבורה שלו מ"מ אוהב את המשפט, היינו שאף שעיקר המכוון הוא רק הדברי תורה שנקראים עוז, והי' מהראוי שהאדם יתנהג בגודל בהירות תמיד למעלה מתפיסת עוה"ז שלא יכניס א"ע בדבר שאינו מבורר, מ"מ אוהב הוא את המשפט, וכדכתיב ואלה המשפטים שזה רומז שיתנהג האדם בהדרגה בכדי שיוכר כבוד שמים אף מעוה"ז,

וכן הוא הנהגת השי"י בכל העולמות, שאף בחיות המרכבה נאמר (יחזקאל א') והחיות רצוא ושוב, שרוצים להתדבק בהשי"ת, מ"מ הם שבים, שרוצים הם לפוש בכדי שיכירו מה הם מקבלים, כי בשעת הקבלה אין להם שום הכרה בזה. כמו אם המלך יתן מתנה לאחד מעבדיו

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם. (בתנחומא משפטים א', וברבה פתח בזו הפרשה) זהו שאמר הכתוב ועוז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית, כל העוז והשבח והגדולה והגבורה של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והוא אוהב את המשפט. בנוהג שבעולם, מי שהוא בעל זרוע אינו רוצה לעשות דבריו במשפט אלא מעביר על המשפט וכו', אבל הקב"ה מלך מלכי המלכים משפט אהב, אינו עושה דבריו אלא במשפט, הוי ועוז מלך משפט אהב. מהו אתה כוננת מישרים, אר"א שני חמרים מהלכין בדרך שונאין זה לזה רבץ לאחד מהן חמורו חבירו עובר ורואהו שרבץ תחת משאו אמר לו כתיב בתורה כי חמור שונאך וכו' עזוב תעזוב, מה עשה חזר וטען ומלוהו, התחיל מסיח עמו עזוב קימעא מכאן העלה מכאן ערוק מכאן עד שיטעון עמו, נמצאו עושין שלום ביניהם וכו', מתוך כך נכנסו לפונדק אכלו ושתו ביחד ונתאבהו זה לזה הוי אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ע"כ.

ולהבין הענין הלא כל הבריות הם להשי"ת ולמי יעבור המשפט. אכן הענין בזה, מה כתיב לעיל מהאי פרשתא, שישראל היו מקבלים הדברות של חיים ואח"ז אמרו ישראל למשה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות' (יתרו כ'), והוא שהבינו ישראל בעצמם שאם היו שומעים עוד דבור אחד היו מתבטלים ומתדבקים להמאציל והי' העוה"ז נשאר בחושך, לכן שיערו בנפשם שטוב לפניהם שלא ישמעו עוד מפי הקב"ה בכדי שיהי' הוי' אף להגוף שיוכר כבוד שמים אף בעוה"ז, ולכן אף שידעו ישראל שאם ישמעו מפי הקב"ה עוד יותר יהיו דבוקים בשורש החיים עוד יותר כי להיכן יתבטלו הלא להמאציל, אכן רצו שיהי' כבוד שמים אף בזה העולם. אף השי"ת הסכים ע"ז ואמר 'הטיבו כל אשר דברו' (ואתחנן ה' כ"ה) ודרשו ע"ז (ויק"ר ל"ב ב') הטבה כהטבת הקטורת, שקטורת רומז על קטירו דכלא כדאיתא בזה"ק (ויקרא י"א:), היינו התקשרות כל העולמות, שיוכר כבוד שמים אף מעיני עוה"ז.

שאז אין הדרך ארץ לספור כמה נותן לו המלך, אך כשהמלך מתעלם ממנו אז סופר כמה עולה, וכן הוא הענין במלאכי מעלה שהם רצוא ושוב, ואף שבשעה שהם שבים אין מקבלים, מ"מ הוא כדאי להם בכדי שיהי' להם הכרה כמה עולה. וכן הוא בדברי תורה שאחר התגלות הבהירות שהי' במ"ת הי' העלם, בכדי שיהי' הוי' וקיום אף להגוף בעוה"ז.

וזהו שנאמר (יתרו כ') 'כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, ולכאורה הי' מהראוי שתיתב בא האלהים יהי' לבסוף, אכן זה רומז שיעקר מכוון השי"ת הוא רק לבעבור נסות אתכם היינו הד"ת שהאדם יתנהג תמיד בבהירות למעלה מתפיסת עוה"ז, מ"מ חפץ השי"ת שיהי' הוי' וקיום גם לעוה"ז. וזהו 'ובעבור תהי' יראתו על פניכם' שדרשו בש"ס (נדרים כ.) שזהו הבושה, והוא שיבוש האדם בחדרי לבבו בפני עצמו לא רק בפני אחרים, וכדמסיים (בגמרא שם) בעבור תהי' יראתו על פניכם זו הבושה לבלתי

תחטאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא, מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא ביישן, אחרים אומרים כל אדם המתבייש לא במהרה הוא חוטא ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני. והוא שהאור שהי' בשעת הדברות לא פסק מישראל כדכתיב 'קול גדול ולא יסף' (ואתחנן ה') וכמש"כ (חגי ב') 'הדבר אשר כרתי אתכם בצאתכם ממצרים ורוחי עומדת בתוכם', אכן שהם נסתרים וטמונים בעומק הלב ויש לכל אחד מישראל בושה מפני הרוח חיים שנשאר ממעמד הר סיני בקרב לב כל ישראל ואין לו נייחא מעוה"ז, וכל מה שמברר א"ע נראה לו שלא יצא חובת בירור מפני שמתבייש מגודל הבהירות שנשאר טמון בלבו, וע"י הבושה שהוא מדת היראה יש לו קיום. וכן אמרו על דהמע"ה (ברכות נ"ה.) שמעולם לא ראה חלום טוב חלום רומז על דמיון והיינו שלא הי' מיופה בעיני עצמו כל ימיו, וכן בדבר רשות שאמרו אין אדם מת וחצי תאותו בידו שמתירא פן יחסר לו ומזה הוא קיום הדבר...

שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א

משפט, אבל דברי חז"ל הלוא מסובים על הקב"ה עצמו שהוא המקיים את המשפט בנתינתו מצות המשפטים לישראל.

בני ישראל ביקשו לרדת מעט ממדריגתם כדי שיוכלו לתקן ולברר את הגוף ואת העולם.

אכן הענין בזה, מה כתיב לעיל מהאי פרשתא, שישראל היו מקבלים הדברות של חיים ואח"ז אמרו ישראל למשה 'דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות' (יתרו כ'), והוא שהבינו ישראל בעצמם שאם היו שומעים עוד דבור אחד היו מתבטלים ומתדבקים להמאציל והי' העוה"ז נשאר בחושך, לכן שיערו בנפשם שטוב לפניהם שלא ישמעו עוד מפי הקב"ה בכדי שיהי' הוי' אף להגוף שיוכר כבוד שמים אף בעוה"ז, ולכן אף שידעו ישראל שאם ישמעו מפי הקב"ה עוד יותר יהיו דבוקים בשורש החיים עוד יותר כי להיכן יתבטלו הלא להמאציל, אכן רצו שיהי' כבוד שמים אף בזה העולם: בהירות הדברות ע"י הקב"ה בעצמו העלה את ישראל למדריגת משה ממש, ועלו והגיעו להתפשטות נפשם מגשמיות וצמצומי קטנוני עסקי הנפש הנמוכה התחתונה עד שלא היה בפניהם שום הסתר ושום צמצום אור באשר שהיו בזה המעמד העליון מאוחדים ומקושרים באור ה' בתכלית ונמס ונמוג התנגדות הגוף הפחות ונתפרד אז מהם התעוררות כוחות התחתוניות שבנפשם מרוב דביקותם באור העליון הנערב, ובאם היו נשאים באותה בהירות אור, לא היו נצרכים גם לא היו יכולים להיכנס לברר

הקב"ה אוהב משפט אף שהכל שלו - מה הכוונה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם. (בתנחומא משפטים א', וברבה פתח בזו הפרשה) זהו שאמר הכתוב ועוז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית, כל העוז והשבח והגדולה והגבורה של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והוא אוהב את המשפט. בנוהג שבעולם, מי שהוא בעל זרוע אינו רוצה לעשות דבריו במשפט אלא מעביר על המשפט וכו', אבל הקב"ה מלך מלכי המלכים משפט אהב, אינו עושה דבריו אלא במשפט, הוי ועוז מלך משפט אהב. מהו אתה כוננת מישרים, אר"א שני חמרים מהלכין בדרך שונאין זה לזה רבץ לאחד מהן חמורו חבירו עובר ורואהו שרבץ תחת משאו אמר לו כתיב בתורה כי חמור שונאך וכו' עזוב תעזוב, מה עשה חזר וטען ומלוהו, התחיל מסיח עמו עזוב קימעא מכאן העלה מכאן ערוק מכאן עד שיטעון עמו, נמצאו עושין שלום ביניהם וכו', מתוך כך נכנסו לפונדק אכלו ושתו ביחד ונתאהבו זה לזה הוי אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ע"כ.

ולהבין הענין הלא כל הבריות הם להשי"ת ולמי יעבור המשפט: שהרי בענין המשל של מלך בוד"ד, הרי אין המלך אלא איש ככל האנשים ובחמסו הרי עושה עול לאחר שזכות קיומו אינו תלוי בו, אבל הקב"ה מלך מלכי המלכים הרי מה שיעשה ברצונו הוא המשפט והישר כי הוא העושה והבורא כל, ואשר יכונן ויגזור הוא המשפט ומה א"כ הכוונה שהוא אינו מעביר משפט, [ואמנם בין בני ישראל עצמם זה עם זה ודאי שייך

כהקטרת הקטורת, דהיינו שבהתנתקות מהאור הגדול יוכלו להטיב ולתקן את כל החלקים הנמוכים ולקשר כל הכוחות הנפרדים אל אחדות אור ה' שזהו ענין הקטורת.

מדריגת שירת ישראל קטנה משירת המלאכים, לזאת שותקים המלאכים בעת שירת ישראל שיהיה בה היכר טעם, כי הכבוד שמים מהעוה"ז יש בה יקרות מיוחדת.

וכדאיתא בש"ס (חגיגה יב): מעון שבו כיתות של מלאכי שרת שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל. והוא שאם היו אומרים שירה אף ביום אז לא ה' ניכר כלל שירתן של ישראל והוא כשרגא בטיהרא, לזה משתיק אותם השי"ת בכדי שיוכר הכ"ש שיוצא גם מישראל: באשר שרצון העליון הוא בעבודת התחתונים שותקים וחשים המלאכים אשר בשמי מעל, כי באם היה כבוד שמים עולה אז מהם, לא היה מקום וחשיבות אל קטנות עבודת התחתונים בהשגתם הקטנה ואורם המועט מאד מאד, ומה ערך יש לשירת האדם בגוף מול שירת המלאכי קל, והוא כנר דולק בעת הצהריים בתוקף זריחת השמש, ולכך נשתקים אז כל קול שיר ותהילה של המלאכים לתת מקום לצפצוף כבוד שמים המצומצם העולה מהשגת הכרת אור ה' וכבודו כפי אשר הוא בנפשות התחתונים חשוכי האור האפופים ומשוקעים בדמיוני העולם והבליו, כי אמנם דייקא זה הכבוד וההשגה ממקומות הנמוכים החשוכים הוא התכלית והמטרה, ואצלם ובם רצונו וחיבתו ית', שם ישכון כבוד ובהם יאיר אורו, והכל טפלים להם.

המשפטים הם בירורי העוה"ז וכס חפץ הקב"ה.

וזוהו אתה כוננת מישרים, וכמו שמביא במדרש המשל ע"ז, והוא שעיקר הדברי תורה שאדם מקבל מחבירו הוא ע"י המשפטים: שעסק הנבראים להאיר ולישר לתקן ולברר החושך והרע באור ה' הוא ע"י המשפטים דייקא, שהוא ענין בירורי הקטנות ומידות התחתונות דהיינו חלקי הנפש הנתונים בעסקי העולם הזה במתכונתו האומללה הידועה הנראית לנו כאשר היא, ושם מקום הארת אור ה' דרך הישרת המידות ע"י משפטי ה', ואך על ידי המשפטים דייקא יתוקנו ויתבררו כל הכוחות וחלקי האדם הנמוכים הנתונים בתוך הגוף והעולם. וזה הכונה בדברי המדרש שהקב"ה אף שהוא מלך מלכי המלכים ואורו בלתי מוגבל ויכול לבטל את הכל אליו שלא יהיה מקום לקטנות ולהסתרות, מ"מ אוהב עבודת בירורי משפט וצימצם אורו במישרי משפטיו לבסס ולתקן ולצחצח חלקי הקטנות והצמצום מעוטי האור והבהירות

את חלק הגוף והנפש התחתונה בצמצומי בירורים בעינים קטנים וגשמיים (שז"ע משפטים כאשר יתבאר) באשר שהיו אז בהתבטלות באור ה' העליון בבהירות הכרת ה' בהעדר הרגש ורצון עצמי כלל, ולזה לא היה באפשר שיתבררו המדריגות הנמוכים וחלקי נפשותם השייכים ומחוברים לטבעי הגוף ולחוקי העולם החשוך והמוגבל, והיו א"כ נשארים הקטנים בקטנותם והגדולים בגדלותן, שהנשמות היו עומדים במצב התבטלות והתכללות באור הבהיר, וגשמיות ועקמימות הסתרות העולם הזה החשוך היה נשאר כמו שהוא בחושך ובהעדר אור בלא שום התבררות, ומה תועלת ועליה היה אם כן אז מכל העולם הזה ומכל הפעול ומכל היצור, ולא היה הכבוד שמים נראה בארץ רק בשמים ממעל בנשמות הקדושות, ולזה ביקשו ישראל (מתוך הבנת מצפון חכמתם) לנתק מהם האור הבהיר שלא יתכללו במאציל, ויוכלו להתקיים ולהתמצע בין האור והחושך להזהיר הגדולים על הקטנים להאיר האור בתוך הכלים, להמשיך הבהירות קמעא קמעא בחלקי נפשותם העבים הנמוכים ע"י התאמצות עבודה בבירורים וסבלנות (שזה אי אפשר רק בהתמעטות האור וירידת המדריגה), עד שיאירו ויתכללו כל פרטי חלקי נפשותם מלמעלה עד למטה באור ה' וישכון בהם כבודו באחדות גמור, ויהי כבוד ה' בעולם בכל מקום, כאשר כן הוא מטרת הבריאה ורצונו ית' בבריאת עולמו התחתון בצמצום וירידת המדריגות, שיתברר ע"י עבודת האדם שכבודו מלא כל הארץ (הנראית נפרדת ונסתרת מאורו ית') והוא המחיה והמקיים את הקטנים כהגדולים הנמוכים כהגבוהים, ומכנף הארץ ומתהומות זמירות ישמיעו וקבוצי מטה כתר יתנו לו כי הכל באשר לכל הוא לבדו הוא אין עוד, קטן וגדול שם הוא, וארץ התחתונה תאיר מכבודו כבשמי שמים כי אב אחד לכולם. (וכל תורת מוהרש"ז מלאדי זלה"ה והבאים אחריו

מיוסדים כידוע על קוטב זה)

"הטיבו אשר דברו" הקב"ה הסכים לרצון ישראל לתקן את העוה"ז וליחד ולקשר כל חלקי הבריאה במקורן ביחודא שלים.

אף השי"ת הסכים ע"ז ואמר 'הטיבו כל אשר דברו' (ואתחנן ה' כ"ה) ודרשו ע"ז (ויק"ו ל"ב) הטבה כהטבת הקטורת, שקטורת רומז על קטירו דכלא כדאיתא בזה"ק (ויקרא י"א):, היינו התקשרות כל העולמות, שיוכר כבוד שמים אף מעיני עוה"ז: כי ענין הקטורת הוא קישור כל הכוחות אף המרוחקים ביותר אל אור ה' שהכל יוצא ובא ממנו אחת לא נעדר (עיין מי השילוח פר' תצוה), וזה הכונה "הטיבו אשר דברו" שבדיבורם זה שאין רצונם לשמוע מפי הגבורה כל הדברות, יש בזה תכלית הטבה

שיתוקנו ויזדככו שיאיר בהם כבודו.

במתן לוחות ראשונות היו ישראל במדריגה עליונה בלא יצר הרע ובלא התחברות להגוף והעולם, ותיקון העולם בפרטות הוא ע"י לוחות שניות שהיא במדריגה נמוכה של ישראל ובהתעוררות והתחברות היצה"ר בנפשותם.

וע"ז רומזין הלוחות שניות כי בלוחות הראשונות לא נאמר בהם ואוי"ן שזה רומז שכל דבור בפני עצמו הי' יכול להתפשט בלי גבול ולא הי' נכלל בדבור השני, והיו מבוררים מאוד, וע"ז מורה מה שבלוחות הראשונות נאמר זכור, ובלוחות שניות נאמר שמור, שזה מרמז שיתנהג האדם ביראה, ולזה נאמרו בהם ואוי"ן, שצריך כל דבור להתכלל בדבור השני, כי אם יתנהג האדם תמיד במדה אחת, כגון אם יקיים הדבור לא תרצח ויהי מתפשט בזה שיהי טוב ויכל לבא עי"ז לידי ניאוף, ולכן נאמר ולא תרצח ולא תנאף שכל דבור צריך לחבירו וא"ו מוסיף על ענין ראשון שאחד מקבל מחבירו: לוחות השניות לא היה בדרגת גילוי ובהירות אור כלוחות ראשונות, והדבר מבואר בכל הספרים באריכות, ותמצית הענין, כשאז"ל עה"כ אני אמרתי אלוהים אתם ובני עליון כולכם שלפני החטא היו במדרגת מלאכים ולא שלט עליהם השכחה ולא מלאך המות ולא יצה"ר, והיה להם חירות מכל רע ומכל מפריע גשמי, ולא היו צריכים ליגיעה ולהתאמצות להשגת האור, כי לא היה להם שום חוצץ ומתנגד ולא הסתר כלל, ורק כאשר נפלו בחטא הגדול אז נגזר עליהם לברר את החושך שנפלו שם, ולעבוד ולחרוש ולתקן בעבודות בירורים ויסורי הסתרות בחלקים הנמוכים שבהם ושבעולם, ומאז התחיל שורש ההסתרות והגלויות ופירוד האור מהכלים הנשמה מהגוף, וכל כיוצא בזה.

וזה הענין שבלוחות ראשונות כתיב זכור ובשניות שמור, שהזהרת השמירה הוא במקום השכחה וההסתר ששם מקום הטוב והרע, אבל זכור הוא פועל קיים של הארת בהירות זכירת האור ולזה זכור הוא מ"ע ושמור הוא ל"ת. [וכן כל ל"ת וסור מרע הוא התעסקות בענין ובמקום הרע דהיינו ברובד הנמוך והחשוך, ועשית טוב הוא התכללות במציאות האור אשר שם אין מציאות חושך הסתרות ומלחמות, וי"ל], וכן ענין הואין שבלוחות שניות המקשרות ומחברות את הדברות זו בזו הוא באשר שנפלו במקום סכנת פסולת המידות והיו צריכים להשמר מכל דבר לקבלו ולעשותו בזהירות שלא יתהפך לרע ע"י היצה"ר שבתוכם, לכך היו נצרכים זהירות להתכללות בין כל המידות.

והביאור בזה, בהיות שכל הדברות הם זה מול זה, כענין לא תרצח ולא תנאף שהם הזהרות מקבילות על שני ניגודי הרע המקבילים זה לזה, דהיינו לבלתי

ליפול בפסולת האהבה שהוא ההתפשטות ללא גבול וההפקירות שסופו הוא הניאוף, וכן על ההיפוך שלא להתגלגל לפסולת מידת השנאה ועוצם השלילות שהוא אש הקנאה והכעס שסופו הוא הרציחה, והתגברות והתבררות בהאחד לבד יכול לגרום לבוא עד לקצהו אשר הוא רע במוחלט (כנראה בחוש בזמנינו אצל כל אנשי חסרי השלימות בכל העולם כולו שהמה נחלקים או לסוג הראשון או לסוג השני), ולזה רק דרך התכללות המידות כולם לכלכל דבר במשפט באמת המידה עפ"י האמת ישומר האדם שלא ליפול לידי פסולת מידה. וצורך צמצום התפשטות המידות זה אשר נתבאר היה דווקא בלוחות הראשונות מצד מעמד נפשות ישראל אז שכבר היה בהם מציאות לעצמם ונתפרדו מן הרצון העליון באשר שכבר היה בהם נטיעת רע והתעוררות נפש התחתונה, ולזה כבר היו בסכנות נפילה ופיתוי הרע, אבל בלוחות ראשונות לא יראו רע ולא היו בסכנת נפילה וחסרון והיה להם חרות להתפשט בכל אור ודבר ה' עד הקצה כי היו בתכלית ההתבררות כאשר נתבאר.

(וזה מש"כ כאן שבח' המשפטים שהוא ענין הבירורים בחלק הנמוך והנעדר אור שבנפשות הוא ענין הלוחות שניות, הוא לשבר את האוזן וענין משל, כי ערך מעמד העבודה בחלק המשפטים ביחס אל הדברות מפי הגבורה ומעמד נפשותם אז, הוא נפילה למקום השכחה הטוב והרע מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, כענין וכערך מעמד לוחות שניות אל לוחות ראשונות).

הקב"ה רוצה שיצמצם האדם וירד מרום התפשטותו מהגשמיים להכניס כבוד שמים בעוה"ז

וזהו כוונת המדרש אף שהעוז והגבורה שלו מ"מ אוהב את המשפט, היינו שאף שעיקר המכוון הוא רק הדברי תורה שנקראים עוז, והי' מהראוי שהאדם יתנהג בגודל בהירות תמיד למעלה מתפיסת עוה"ז שלא יכניס א"ע בדבר שאינו מבורר, מ"מ אוהב הוא את המשפט, וכדכתיב ואלה המשפטים שזה רומז שיתנהג האדם בהדרגה בכדי שיוכר כבוד שמים אף מעוה"ז: שלא יתנהג האדם להתפשט מרגשי העולם ולהתעלם ולאפס חלקי נפשו הנמוכים ולהתקשר בעליתו מחציו ולמעלה ולעוף כמלאכי רום בחלקו העליון, כי זוהי הריסה והתנכרות הנותנת ומקיימת ומשארת את חושך חלקי מְטָה של האדם עצמו שלא יאיר במ הארת כבוד שמים, ואין זה כונת רצון העליון בבריאת תחתונים וקבוצי מטה דייקא, רק יש גם להתעסק בבירורי הקטנות שגם הם יתבררו ויזדככו וגם הם יתנו כבוד לה' ויוכר בהם כח הפועל, והם היו תוכן דברי המשפטים (שהם בעיני רובד האדם בקישורי נפשו התחתונה) שיברר שם דייקא את עצמו ואת העולם איתו, וזה עומק כונתם ז"ל בענין אהבת ה' את המשפט.

ענין "רצוא" הוא התפשטות הלבושים בעת הקבלה ו"שוב" הוא הירידה למטה לתקן אח"כ.

וכן הוא הנהגת השי" בכל העולמות, שאף בחיות המרכבה נאמר (יחזקאל א') והחיות רצוא ושוב, שרוצים להתדבק בהשי"ת, מ"מ הם שבים, שרוצים הם לפוש בכדי שיכירו מה הם מקבלים, כי בשעת הקבלה אין להם שום הכרה בזה. כמו אם המלך יתן מתנה לאחד מעבדיו שאז אין הדרך ארץ לספור כמה נותן לו המלך, אך כשהמלך מתעלם ממנו אז סופר כמה עולה, וכן הוא הענין במלאכי מעלה שהם רצוא ושוב, ואף שבשעה שהם שבים אין מקבלים, מ"מ הוא כדאי להם בכדי שיהי' להם הכרה כמה עולה: ענין הירידה אחר העליה הוא לקלוט את האור המופשט בתוך הכלים הנתפסים בהכרת האדם, דהיינו שאין התכלית להתבטל באור העליון רק לקלוט בתוך עצמו שישתנה ויתכלכל בה, וזהו ענין 'רצוא ושוב' שאף שהתשוקה בעת התעופפות הנפש באהבה עזה הוא לעלות ולעוף רום, מ"מ צריך להיות התנועה השניה בהכרח שהוא ה'שוב' שהוא לקלוט את הבלתי גבול לתוך הגבול בכדי שיתכללו ויתבררו אף מדריגות הנמוכות אט אט באור הגדול, [וכל דרגות הנמוכות ביחס לאשר למעלה מהן הם ערך כלים לערך האור, וכן הגוף והנפש לגבי הארת הנשמה. כי הכלים הם הגדרת מהות עצמו של הדבר, אבל האור מתיחס אל העליון ממנו ולא אל מציאות התחתון המקבל האור, אבל בהקלט האור בתוך הכלים נעשה מעלת התחתון עצמו בגוונא של העליון, ואז נקרא האור שלו וחלק מעצמו וממציאותו, שהאדם עצמו (בכלים התחתונים המתייחסים אליו) נתברר ונתעלה להיות במדריגת ההשגה העליונה שבנשמה] ולזה צריך סבלנות ובירורי קטנות ובחבלי משיכה בשפת הקטנות ושלא לשמה דייקא, וזהו ענין ה"שוב" שמתקיים ע"י הסתר אור הגדול והקנסות בספקות דהיינו במקומות ובעשיות וברגשי מידות התחתוניות הנעדרי כבוד שמים ואור הגלוי.

מעמד ישראל הוא למעלה מהעוה"ז אבל עב"ז צריכים לתקן את העוה"ז ומדריגת הגוף.

וכן הוא בדברי תורה שאחר התגלות הבהירות שהי' במ"ת הי' העלם, בכדי שיהי' הוי' וקיום אף להגוף בעוה"ז.

וזהו שנאמר (יתרו כ') 'כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו', ולכאורה הי' מהראוי שתיבת בא האלהים יהי' לבסוף, אכן זה רומז שעיקר מכוון השי"ת הוא רק לבעבור נסות אתכם היינו הד"ת שהאדם יתנהג תמיד בבהירות למעלה מתפיסת עוה"ז, מ"מ חפץ השי"ת שיהי' הוי' וקיום גם לעוה"ז: "לבעבור נסות אתכם בא האלוקים ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו", והדקדוק

הוא דהרי גם ענין היראה הוא המטרה, וא"כ היה צריך לכתוב "בא האלוקים" בסוף הכתוב אחר ענין היראה, ומזה נראה שמהות ועיקר כונת הדברות עצמם הם הרמה והשגת האמת הבלתי מוגבלת בכלי הגוף ובשכל הרגיל, רק הפשטה מוחלטת כמלאכים למעלה מהשגות שבגוף, וזה הכונה ב"לבעבור נסות אתכם בא האלוקים" שזה עצם ועיקר מטרת הדברות לעיני כל ישראל שיכירו תמיד את ה' בהשגה מופשטת זו למעלה מעלה מהשגת השכל והרגש הלב שבגוף, שכבר נטבע בפנימיותם השגת האלוקות בביטול החושים והרצונות, וזה עיקר מקום מעמד ישראל קדושים בנים למקום, אבל עם כל זה עוד צריך האדם לצמצם השגת אורו להיות נתפס ונאחז בפתילת הגוף הנמוך ולעסוק בבירור ותיקון הגוף דהיינו חלקי הנפש הנמוכים (שהו"ע המשפטים כנ"ל), וזהו בעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו (כאשר יבאר הלאה), ואמנם זהו חלק מעבודת האדם להמשיך ולהאחז האור בפתילה, אבל אמנם לא בעבור זה בא האלוקים, כי המעמד מצד עצמו ועיקר המכוון בה היה הרמה והתנסות אל על כנ"ל לא ירידה ובירורים.

אחר תוקף הגילוי במ"ת נשאר טמון אצל האדם רושם האור, וזה מעורר בו תמיד בושה מעצמו ומביאו לברר את עצמו.

וזהו 'ובעבור תהי' יראתו על פניכם' שדרשו בש"ס (נדרים כ.) שזהו הבושה, והוא שיבוש האדם בחדרי לבבו בפני עצמו לא רק בפני אחרים, וכדמסיים (בגמרא שם) בעבור תהי' יראתו על פניכם זו הבושה לבלתי תחטאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא, מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא ביישן, אחרים אומרים כל אדם המתבייש לא במהרה הוא חוטא ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני. והוא שהאור שהי' בשעת הדברות לא פסק מישראל כדכתיב 'קול גדול ולא יסף' (ואתחנן ה') וכמשי"כ (חגי ב') 'הדבר אשר כרתי אתכם בצאתכם ממצרים ורוחי עומדת בתוכם', אכן שהם נסתרים וטמונים בעומק הלב ויש לכל אחד מישראל בושה מפני הרוח חיים שנשאר ממעמד הר סיני בקרב לב כל ישראל ואין לו נייחא מעוה"ז, וכל מה שמברר א"ע נראה לו שלא יצא חובת בירור מפני שמתבייש מגודל הבהירות שנשאר טמון בלבו, וע"י הבושה שהוא מדת היראה יש לו קיום. וכן אמרו על דהמע"ה (ברכות נ"ה.) שמעולם לא ראה חלום טוב חלום רומז על דמיון והיינו שלא הי' מיופה בעיני עצמו כל ימיו וכן בדבר רשות שאמרו אין אדם מת וחצי תאותו בידו שמתירא פן יחסר לו ומזה הוא קיום הדבר...: עבודת בירורי האדם הוא מכח הבושה שהוא ההרגשה שאינו בשלימות וכנצרך, וזה נטבע בנפש הבן ישראל בעת מעמד הר סיני שהיה אז בתוקף ההשגה

ואלה יעמדו על הברכה להפצת אור תורת רבוה"ק זיע"א

לרפואת הרב לוי מרדכי בן פייעה דבורה
לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל.
נתנדב ע"י משפחתו.

החפץ בעילום שמו
זכות רבינו בעל המי השלוח זיע"א תגן עליז להיוושע
בכל טוב סלה

נתנדב להצלחת הבה"ח אהרן קרמר נ"י
נתנדב ע"י משפחתו.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק מנדל ב"ר ישעיה שנוור ז"ל
נלב"ע י"ד תמוז תשפ"א
הונצח ע"י משפחתו שיחי'

וההכרה את ה' בהתפשטות הגשמיות, ואם כי מאז אין הארה זו בהתגלות, אבל בעומק הלב הישראלי הבהירות של אז חי וקיים, ומזה מתבייש האדם תמיד במצבו ומעמדו, ובכל אשר יעלה ויתברר וכיר בהשגה בהירה את ה' לא ישקוט לבבו כי יודע את האמת בתודעתו הפנימית, ולא ירגיש לעולם שכבר בא אל המנוחה ואל השלימות, כי בהירות השגת הר סיני מקשקשת בו שאינו במעמדו המושלם האמיתי שכבר היה בו, וכי נופל הוא מאמיתות האמת והאור במצבו בעולמו בחושך והסתר. וזה הבושה עומדת לאדם לעוררו לעלות ולהתברר בכל עת יותר ויותר בתוקף חשק וצמאון, ושלא יתפשט ויאמר טוב אני כי באתי אל המנוחה והנחלה, וזה יראת האדם מחסרונו הגדול - הנובע מבהירותו שהיה לו בעת מעמד מתן תורה - נותן לו קיום שלא יחטא ושלא יאבד מה שיש בו, כי עומד כל העת תמיד בדאגה וביראה ובהרגשת העדר שלימות ונייחא ורוצה תמיד ביותר, ולא ישקוט לבבו מצמאון וחשק מתוך הרגש העדר שלימות נפשו, וזה הרגש החסרון במצבו עתה שטמון בעומק ליבו זה הוא מה שמשמר ומקיף את קניני הקדושה אשר יש לו שישתמר ולא יאבד. ובזה הענין היה מדוגל מאד דוד המלך שתמיד היה צמא לאור ה' ולשלימות העבודה ולא שקט ונח ליבו לעולם ולא הרגיש מעולם הרגשת שלימות וגמר טוב, וזה"כ שמעולם לא חלם חלם טוב, ולזה היה יקרות דוד המלך ודביקותו גדול מכולם.

וזה הכונה "לבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" שע"י מעמד מתן תורה שנשאר תקוע וטמון בעומק הלב יתבייש האדם מעצמו מתוך הכרתו הנסתרת באור ה' העליון מעת מעמד הר סיני, וזה אשר מקשקש בו לעסוק בתוקף צמאון וחשק בעבודה ובירורים ויתבע בו תמיד נקודתו העליונה הבהירה לבלתי יאמר שלום עלי נפשי להיות בנייחא בעוה"ז לאמר באתי אל המנוחה ואל הנחלה לבלתי יתנועע עוד להשגה בהירה יותר.

ועכ"פ הנה מכל זה הענין נלמד לענין העבודה, שיש ב' ענינים הנצרכים שניהם, האחד הוא ההרמה והשגת הגדלות כמש"כ 'לבעבור נסות אתכם בא האלוקים', והשני הוא העבודה בסתר המדריגה שהו"ע היראה על הפנים שהוא הבושה כשא' חז"ל, אשר זה הוא נמוך בערכו הרבה מהשגת הגדלות, וענינו בירור ותיקון הגוף ומידות תחתונות, ושניהם נצרכים יחד לשלימות בן ישראל להשגת הנשמה ולתיקון הגוף להיותן עומדים יחד באור ה' והכרת כבודו.

השיעור השבועי

מאת ב"ק ארמו"ר שליט"א
בספרי רבותינו הקדושים מאת בנינו והאדוני זיע"א

מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 23:00 בבילה
בבית המדרש דרוהביטש (בעזרי"ל) רחוב מלאכי 9 בעיה"ק ירושלים

בשורה טובה לדורשי ה' וטובו

בעזרה"ת בשעה טובה שיעור חדש בספרי רבוה"ק זיע"א
ע"י ב"ק ארמו"ר שליט"א,

בבית החסידים 'סטוטשין' ברחוב גבעת משה 5,

דורשי ה' החפצים לזכות את הרבים באור תורה וליטול חלק בהוצאת הגליון, (לזכות, לרפואה, לישועה, או לעילוי נשמה) נא לפנות למערכת במספר 058-3256436 או ע"י כתובת מייל ri0583256436@gmail.com ושכרו הרבה מאד על פי פעלו. כמו כן כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל יש לפנות בכתובת הנ"ל

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

יו"ל ע"י עמותת מורשת בית איז'בעא ראדזין ע"ר